

NK-KE.431.1.2019.DP

Pan
Tomasz Kulczyński
Burmistrz Miasta i Gminy Chocianów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach od 12 do 14 lutego 2019 r., na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹ oraz art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie², a także na podstawie imiennych upoważnień Wojewody Dolnośląskiego z dnia 6 lutego 2019 r. nr: NK-KE.0030.1.2019.DP oraz NK-KE.0030.2.2019.DP, zespół kontrolny, w skład którego wchodzi n.w. pracownicy Wydziału Nadzoru i Kontroli Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu:

- Danuta Frydlewicz-Pierucka – inspektor wojewódzki (przewodnicząca zespołu kontrolnego),
 - Katarzyna Lipke – starszy inspektor wojewódzki (członek zespołu kontrolnego),
- przeprowadził w Urzędzie Miasta i Gminy w Chocianowie (ul. Ratuszowa 10, 59-140 Chocianów), kontrolę problemową w trybie zwykłym w przedmiocie realizacji zadań z zakresu administracji rządowej, tj.:
- rejestracji stanu cywilnego, wykonywanych na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego³ - zwanej dalej p.a.s.c.
 - zmiany imion i nazwisk, wykonywanych na podstawie ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska⁴ – zwanej dalej z.i.i.n.

Kontrola została zrealizowana zgodnie z zatwierdzonym w dniu 13 grudnia 2018 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na I półrocze 2019 r. nr NK-KE.430.18.2018.DD.

Kontrolę przeprowadzono w zakresie przestrzegania przepisów:
1. ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego, tj.:

¹ Dz.U. Nr 185 poz. 1092.

² Dz.U. 2017 r. poz. 2234 ze zm.

³ Dz.U. 2018 r. poz. 2224 ze zm.

⁴ Dz.U. 2016 r. poz. 10.

- sporządzanie aktów stanu cywilnego w trybie czynności materialno-technicznych, na podstawie art. 87 i art. 92 p.a.s.c.;
- wydawanie odpisów zupełnych i odpisów skróconych aktów stanu cywilnego,
- terminowość wydawania odpisów zupełnych i odpisów skróconych aktów stanu cywilnego;
- rejestracja zdarzeń stanu cywilnego w trybach szczególnych,
- migracja aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego,

2. ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska, tj.:

- prowadzenie postępowań administracyjnych na podstawie ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska oraz informowanie o zaistniałych zmianach.

Okres objęty kontrolą: od dnia 1 stycznia 2018 r. do dnia kontroli.

W kontrolowanym okresie funkcję kierownika Urzędu sprawował:

- Pan Franciszek Skibicki – Burmistrz Miasta i Gminy Chocianów do dnia 19 listopada 2018 r.,
 - Pan Tomasz Kulczyński – Burmistrz Miasta i Gminy Chocianów od dnia 20 listopada 2018 r.
 Funkcję Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Chocianowie pełniła Pani Ewa Bobeła.
 Na stanowisku Zastępcy Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Chocianowie zatrudniona była Pani Joanna Słota.

Realizację zadań z zakresu administracji rządowej oceniono:

- ***pozytywnie w zakresie rejestracji stanu cywilnego,***
- ***pozytywnie z nieprawidłowościami w zakresie zmiany imion i nazwisk.***

Pismem nr NK-KE.431.1.2019.DP z dnia 29 marca 2019 r. przekazano Burmistrzowi Miasta i Gminy Chocianów projekt wystąpienia pokontrolnego, do którego w ustawowym terminie nie wniósł zastrzeżeń.

Wobec powyższego przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne, zgodnie z dyspozycją art. 47 ustawy o kontroli w administracji rządowej.

USTALENIA KONTROLI

REJESTRACJA STANU CYWILNEGO

Sporządzanie aktów stanu cywilnego w trybie czynności materialno-technicznych, na podstawie art. art. 87 i art. 92 p.a.s.c.

Kontroli poddano 20 aktów stanu cywilnego – 10⁵ aktów małżeństwa oraz 10⁶ aktów zgonu, sporządzonych w kontrolowanym okresie. Na tej podstawie ustalono, co następuje.

⁵	0216013/00/AM/2018/263015, 0216013/00/AM/2018/703091, 0216013/00/AM/2018/173097, 0216013/00/AM/2018/936251.	0216013/00/AM/2018/281214, 0216013/00/AM/2018/804036, 0216013/00/AM/2018/922775,	0216013/00/AM/2018/796541, 0216013/00/AM/2018/072455, 0216013/00/AM/2018/024302,
⁶	0216013/00/AZ/2018/512273, 0216013/00/AZ/2018/929804,	0216013/00/AZ/2018/973758, 0216013/00/AZ/2018/159661,	0216013/00/AZ/2018/949012, 0216013/00/AZ/2018/724907,

Akty stanu cywilnego zostały sporządzone zgodnie z właściwością, w ustawowym terminie i zawierają one wszystkie dane wymagane przepisami prawa.

W toku kontroli ustalono, że ⁷ spośród skontrolowanych aktów dotyczyło małżeństw zawartych w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy⁸, zwanej dalej Krio. Akty te prawidłowo sporządzono na podstawie: zaświadczenia stwierdzającego brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa oraz zaświadczenia stwierdzającego, że oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński zostały złożone w obecności duchownego, co jest zgodne z treścią art. 87 ust. 3 p.a.s.c. Przedmiotowe dokumenty duchowni dostarczyli w terminie określonym w art. 8 § 3 Krio.

Pozostałe akty dotyczyły małżeństw zawartych przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w Chocianowie, na podstawie art. 1 § 1 Krio. Akty zostały sporządzone na podstawie protokołu przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński, zgodnie z art. 87 ust. 1 p.a.s.c. Protokoły zawierają prawidłowe dane, zgodnie ust. 2 ww. przepisu.

W aktach zbiorowych do aktów małżeństwa znajdują się pisemne zapewnienia nupturientów dotyczące braku wiedzy o istnieniu okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa oraz potwierdzenia uiszczenia opłaty skarbowej w wysokości 84 zł.

W wyniku kontroli ustalono, iż akty zgonu sporządzono na podstawie karty zgonu oraz protokołu zgłoszenia zgonu, zgodnie z art. 92 ust. 2 p.a.s.c. Protokoły zgłoszenia zgonu prawidłowo zawierają podpisy zgłaszającego zgon oraz Kierownika USC.

W sporządzonych aktach, zgodnie z art. 25 ust. 1 p.a.s.c. zamieszczono przypiski o innych aktach stanu cywilnego dotyczących tej samej osoby. W innych aktach stanu cywilnego dotyczących tej samej osoby zamieszczono przypiski o sporządzonych aktach (lub za pośrednictwem systemu teleinformatycznego zlecono ich dokonanie).

Ponadto, w aktach zbiorowych prowadzonych do aktu 0216013/00/AM/2018/024302 przechowywana jest informacja dotycząca pouczenia o przetwarzaniu danych osobowych. Zgodnie z art. 26 ust. 1 p.a.s.c. dokumenty stanowiące podstawę sporządzenia aktu stanu cywilnego lub dokumenty złożone po sporządzeniu aktu stanu cywilnego stanowiące podstawę do dołączenia wzmianki dodatkowej do aktu stanu cywilnego lub stanowiące podstawę zamieszczenia przypisku przy innych aktach stanu cywilnego stanowią akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego. Przechowywana w ww. aktach zbiorowych informacja nie jest dokumentem, o którym mowa w art. 26 ust. 1 p.a.s.c., zatem nie należy przechowywać jej w aktach zbiorowych, lecz w aktach sprawy prowadzonych zgodnie z właściwym symbolem klasyfikacyjnym JRWA.

Ponadto, w toku kontroli stwierdzono, iż akta zbiorowe opatrzone są oznaczeniem nadanym aktowi stanu cywilnego, którego dotyczą, zgodnie z § 43 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 lutego 2015 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego⁹.

[dowód: akta kontroli str. 50 - 107]

0216013/00/AZ/2018/380799,
0216013/00/AZ/2018/068600.

0216013/00/AZ/2018/615580,

0216013/00/AZ/2018/828615,

⁷ 0216013/00/AM/2018/263015, 0216013/00/AM/2018/796541, 0216013/00/AM/2018/703091,
0216013/00/AM/804036, 0216013/00/AM/072455, 0216013/00/AM/173097, 0216013/00/AM/922775,
0216013/00/AM/024302.

⁸ Dz.U. z 2017 r. poz. 682 ze zm.

⁹ Dz.U. z 2016 r. poz. 1904.

Mając na uwadze przedstawiony stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące sporządzania aktów stanu cywilnego w trybie czynności materialno-technicznych, na podstawie art. 87 art. i 92 p.a.s.c. oceniono **pozytywnie**.

Wydawanie odpisów zupełnych i odpisów skróconych aktów stanu cywilnego oraz terminowość wydawania odpisów zupełnych i odpisów skróconych aktów stanu cywilnego

Kontroli poddano 10¹⁰ losowo wybranych spraw prowadzonych w kontrolowanym okresie dotyczących wydawania odpisów aktów stanu cywilnego. Na tej podstawie stwierdzono, co następuje.

Odpisy aktów stanu cywilnego zostały wydane na wnioski uprawnionych podmiotów, zgodnie z żądaniem. W 9 sprawach wnioski były kompletne. W sprawie nr 2 wnioskodawczyni nie wskazała we wniosku adresu. Wyjaśnić należy, że zgodnie z art. 63 § 2 ustawy z dnia 10 kwietnia 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego¹¹, zwanej dalej k.p.a., podanie powinno zawierać co najmniej wskazanie osoby, od której pochodzi, jej adres i żądanie oraz czynić zadość innym wymaganiom ustalonym w przepisach szczególnych. Mając na uwadze, że wniosek złożony został osobiście, należało dołożyć należytej staranności przy jego przyjęciu. Brak wskazania adresu wnioskodawcy, przy ewentualnym zaniechaniu osobistego odbioru dokumentu, obliguje organ go podjęcia czynności mających na celu jego ustalenie, a przy braku takiej możliwości, skutkuje obowiązkiem pozostawienia podania bez rozpoznania¹².

W toku kontroli stwierdzono, że organ gminy sprawdza obowiązek uiszczenia opłaty skarbowej. W przypadku obowiązku uiszczenia opłaty skarbowej w aktach spraw przechowywane są potwierdzenia dokonania tej czynności. W przypadku zwolnienia od zapłaty opłaty skarbowej lub wyłączenia obowiązku jej zapłaty na odpisie znajduje się stosowna adnotacja¹³, zgodnie z § 4 ust. 1 rozporządzenia z dnia 28 września 2007 r. Ministra Finansów w sprawie zapłaty opłaty skarbowej¹⁴.

W sprawie nr 6 wnioskodawczyni we wniosku jako cel uzyskania dokumentu wskazała sprawy emerytalne/rentowe. Do wniosku dołączone zostało potwierdzenie uiszczenia opłaty skarbowej w wysokości 22 zł. Przepis art. 2 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej¹⁵ określa, że nie podlega opłacie skarbowej wydanie zaświadczenia w sprawach ubezpieczenia społecznego. Mając na uwadze powyższe stwierdzić należy, że uiszczona opłata skarbowa została zapłacona nienależnie i stanowi nadpłatę.

Ustalono, że wydane odpisy zawierają wszystkie przewidziane przepisami prawa dane, zgodnie z art. 48 oraz art. 44 ust. 2 p.a.s.c.

Odnosząc się do terminowości wydawania odpisów aktów stanu cywilnego stwierdzono, że wszystkie sprawy zostały zrealizowane poprzez wydanie dokumentów

¹⁰ Wykaz spraw poddanych kontroli znajduje się w załączniku do niniejszego projektu wystąpienia pokontrolnego.

¹¹ Dz.U. z 2018 r. poz. 2096 ze zm.

¹² Art. 64 § 1 k.p.a.: Jeżeli w podaniu nie wskazano adresu wnoszącego i nie ma możliwości ustalenia tego adresu na podstawie posiadanych danych, podanie pozostawia się bez rozpoznania.

¹³ Ustalono na podstawie elektronicznego egzemplarza odpisu skróconego aktu stanu cywilnego przechowywanego w BUSC.

¹⁴ Dz.U. Nr 187 poz. 1330.

¹⁵ Dz.U. z 2018 r. poz. 1044 ze zm.

w ustawowym terminie¹⁶. Na przechowywanych w aktach spraw wnioskach brak jednak potwierdzenia odbioru żądanych odpisów (znajduje się adnotacja pracownika „odebrano” i parafa). Zauważyć należy, że zgodnie z dyspozycją art. 39 k.p.a. organ doręcza pisma za pokwitowaniem przez operatora pocztowego, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy, a w myśl art. 46 § 1 k.p.a. odbierający pismo potwierdza doręczenie mu pisma swoim podpisem ze wskazaniem daty doręczenia. Doręczając zatem wnioskodawcy żądany odpis aktu stanu cywilnego (w tym również poprzez osobisty odbiór w urzędzie) należy dołożyć należytej staranności, aby odbierający dokument w sposób właściwy i kompletny potwierdził doręczenie pisma.

[dowód: akta kontroli str. 108 - 130]

Mając na uwadze przedstawiony stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące wydawania odpisów zupełnych i odpisów skróconych aktów stanu cywilnego oraz terminowość wydawania odpisów zupełnych i odpisów skróconych aktów stanu cywilnego należało ocenić **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

Rejestracja zdarzeń stanu cywilnego w trybach szczególnych

Kontroli poddano 12¹⁷ spraw dotyczących rejestracji zdarzeń stanu cywilnego w trybach szczególnych sporządzonych na podstawie art. 104 p.a.s.c.. Wszystkie ze skontrolowanych spraw dotyczyły przeniesienia do rejestru stanu cywilnego zagranicznych aktów urodzeń.

Wnioski o dokonanie transkrypcji aktów urodzenia zostały złożone przez uprawnione osoby – matkę lub ojca dziecka, zgodnie z art. 104 ust. 4 p.a.s.c. W dwóch przypadkach wnioski zostały złożone do konsula. Zgodnie z art. 104 ust. 4a p.a.s.c. konsul przesłał wnioski do kierownika urzędu stanu cywilnego wybranego przez wnioskodawcę, tj. do Kierownika USC w Chocianowie.

Do wniosków załączono wymagane dokumenty, tj. oryginał zagranicznego dokumentu stanu cywilnego, będący dowodem zdarzenia i jego rejestracji wraz z tłumaczeniem na język polski dokonany przez tłumaczy przysięgłych wpisanych na listę tłumaczy przysięgłych Ministerstwa Sprawiedliwości. Odpisy skróconych aktów urodzenia nr 0216013/00/AU/2018/170912, 0216013/00/AU/2018/613982, 0216013/00/AU/2018/090175, 0216013/00/AU/2018/235886 i nr 0216013/00/AU/2018/290108 zostały wydane zgodnie z Konwencją nr 16 sporządzoną w Wiedniu dnia 8 września 1976 r. dotyczącą wydawania

¹⁶ Przepis art. 125 ust. 3 p.a.s.c.: Jeżeli wniosek o wydanie odpisu aktu stanu cywilnego lub o wydanie zaświadczeń, o których mowa w niniejszej ustawie, został złożony do kierownika urzędu stanu cywilnego, który przechowuje księgę stanu cywilnego prowadzoną na podstawie przepisów dotychczasowych, dokonuje on przeniesienia aktu stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego w terminie umożliwiającym wydanie odpisu lub zaświadczenia w ciągu 7 dni roboczych od dnia złożenia wniosku.

Przepis art. 125 ust. 4 p.a.s.c.: Jeżeli wniosek o wydanie odpisu aktu stanu cywilnego lub o wydanie zaświadczeń, o których mowa w niniejszej ustawie, został złożony do kierownika urzędu stanu cywilnego, który nie przechowuje księgi stanu cywilnego, przeniesienia aktu stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego dokonuje się w terminie umożliwiającym wydanie odpisu lub zaświadczenia w ciągu 10 dni roboczych od dnia złożenia wniosku.

¹⁷ 0216013/00/AU/2018/170912, 0216013/00/AU/2018/613982, 0216013/00/AU/2018/677891,
0216013/00/AU/2018/899580, 0216013/00/AU/2018/900704, 0216013/00/AU/2018/710134,
0216013/00/AU/2018/214504, 0216013/00/AU/2018/090175, 0216013/00/AU/2018/141963,
0216013/00/AU/2018/235886, 0216013/00/AU/2018/290108, 0216013/00/AU/2018/819741.

wielojęzycznych odpisów skróconych aktów stanu cywilnego¹⁸, na druku wielojęzycznym, toteż nie było konieczności przedkładania ich tłumaczeń na język polski przez tłumaczy przysięgłych.

Wyjątek stanowił wniosek nr USC.5351.2.4.2018 – w aktach zbiorowych ww. sprawy brak oryginału dokumentu stanowiącego podstawę sporządzenia aktu stanu cywilnego, pozostawiono jedynie kopię wielojęzycznego odpisu aktu urodzenia (odpis sporządzono w Holandii) poświadczoną za zgodność z oryginałem przez kierownika urzędu stanu cywilnego, zgodnie z art. 26 ust. 2 zd. drugie p.a.s.c. Wnioskodawca wniósł o wydanie oryginału dokumentu z uwagi na brak możliwości „odbioru kolejnego oryginału aktu urodzenia”. Zauważyć należy, iż wydanie dokumentu zagranicznego osobie, która go przedkłada powinno stanowić wyjątek od zasady. Zgodnie bowiem z art. 26 ust. 2 zd. pierwsze p.a.s.c. w aktach zbiorowych rejestracji stanu cywilnego gromadzi się dokumenty, które nie podlegają zwrotowi. Wydanie oryginału zagranicznego dokumentu dopuszczalne jest tylko w sytuacji, gdy wnioskodawca nie ma możliwości ponownego uzyskania tego dokumentu. Co więcej, nie jest wystarczającym jedynie wskazanie przez wnioskodawcę, iż nie ma on możliwości ponownego uzyskania dokumentu, bowiem każdorazowo kierownik urzędu stanu cywilnego zobowiązany jest dokonać analizy indywidualnej sprawy i ocenić, czy spełnione zostały przesłanki ustawowe do wydania oryginałów. Wnioskodawca zobowiązany jest zatem wskazać okoliczności dające podstawy do zastosowania art. 26 ust. 2 zd. drugie p.a.s.c. Z akt przedmiotowej sprawy nie wynikają ww. okoliczności. Powyższe stanowi naruszenie wyżej wskazanego przepisu prawa.

W trakcie kontroli ustalono, iż do wniosków o dokonanie transkrypcji przedkładano potwierdzenia uiszczenia opłaty skarbowej w wysokości 50 zł za wydanie odpisu zupełnego aktu stanu cywilnego po dokonaniu transkrypcji oraz 39 zł za odpis zupełny aktu stanu cywilnego wydany w wyniku sprostowania lub uzupełnienia aktu na wniosek, zgodnie z częścią II ust. 1 pkt 6 i pkt 10 załącznika do ustawy o opłacie skarbowej. Wyjątek stanowiły wnioski o dokonanie transkrypcji przekazane przez konsula (dwa przypadki). W przedmiotowych sprawach przeniesienie aktów urodzenia do rejestru stanu cywilnego nie podlegało opłacie skarbowej ponieważ pobrana została opłata konsularna o czym, zgodnie z art. 3a ust. 2 stawy o opłacie skarbowej, konsul poinformował kierownika USC w Chocianowie.

Przeniesień aktów stanu cywilnego sporządzonych za granicą dokonano w sposób określony w art. 104 ust. 2 p.a.s.c., tj. wiernie, zgodnie z literalnym brzmieniem zapisów, zarówno pod względem językowym, jak i formalnym, bez ingerencji w pisownię imion i nazwisk osób wskazanych w zagranicznym dokumencie stanu cywilnego. Transkrypcji zagranicznych dokumentów stanu cywilnego dokonano w formie czynności materialno-technicznej. W adnotacjach sporządzonych aktów stanu cywilnego zamieszczono stosowne informacje, zgodnie z art. 105 ust. 1 p.a.s.c. Ponadto Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego sprostował lub uzupełnił dane w aktach stanu cywilnego na prośbę wnioskodawców w formie czynności materialno-technicznej, prawidłowo czyniąc wzmianki dodatkowe do przedmiotowych aktów.

Wobec braku zaistnienia przesłanek, o których mowa w art. 105 ust. 3 p.a.s.c., w żadnej ze spraw dotyczących transkrypcji aktu urodzenia nie było obowiązku zawiadomienia męża matki o dokonanej transkrypcji.

¹⁸ Dz.U. z 2004 r. Nr 166, poz. 1735.

W trakcie kontroli ustalono, iż w aktach zbiorowych prowadzonych do aktów urodzenia nr 0216013/00/AU/2018/170912 i nr 0216013/00/AU/2018/677891 przechowywana jest klauzula informacyjna dotycząca przetwarzania danych osobowych. Zgodnie z art. 26 ust. 1 p.a.s.c. dokumenty stanowiące podstawę sporządzenia aktu stanu cywilnego lub dokumenty złożone po sporządzeniu aktu stanu cywilnego stanowiące podstawę do dołączenia wzmianki dodatkowej do aktu stanu cywilnego lub stanowiące podstawę zamieszczenia przypisku przy innych aktach stanu cywilnego stanowią akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego. Przechowywana w ww. aktach zbiorowych informacja nie jest dokumentem, o którym mowa w art. 26 ust. 1 p.a.s.c., zatem nie należy przechowywać jej w aktach zbiorowych, lecz w aktach sprawy prowadzonych zgodnie z właściwym symbolem klasyfikacyjnym JRWA.

[dowód: akta kontroli str. 131 - 190]

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące rejestracji zdarzeń stanu cywilnego w trybach szczególnych oceniono **pozytywnie**.

Migracja aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego

Kontroli poddano 30 aktów stanu cywilnego przeniesionych do rejestru stanu cywilnego (10 aktów urodzenia, 10 aktów małżeństwa i 10 aktów zgonu). Treść wszystkich przenoszonych aktów stanu cywilnego, sporządzonych na podstawie przepisów dotychczasowych, została zamieszczona w rejestrze stanu cywilnego w alfabecie łacińskim rozszerzonym i wielkimi literami, co jest zgodne z § 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 5 lutego 2015 r. w sprawie przenoszenia aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego¹⁹, zwanego dalej r.p.r.s.c.

Daty i godziny widniejące w przenoszonych aktach stanu cywilnego zostały wpisane do rejestru w sposób określony w § 3 r.p.r.s.c.

Podczas kontroli ustalono, że w aktach stanu cywilnego, gdzie było wpisane imię i nazwisko osoby, która sporządziła przenoszony dokument, w aktach stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego w odpowiednich polach zamieszczone było imię i nazwisko kierownika USC, który zarejestrował przenoszony akt. Natomiast w sytuacji, gdy rubryki te były wypełnione nieczytelnie lub nie można było ustalić ich pełnego brzmienia, w przeniesionym akcie zamieszczono informacje „dane nieustalone”. Powyższe jest zgodne z § 11 ust. 1 i § 12 rozporządzenia p.r.s.c.

W skontrolowanych aktach małżeństwa sporządzanych na podstawie dotychczasowych przepisów, gdzie w rubryce „uwagi” widniał zapis „stwierdzam, że osoby wymienione w rubryce I złożyły w dniu dzisiejszym przede mną zgodne oświadczenie o wstąpieniu w związek małżeński”, informacja ta została odpowiednio przeniesiona do aktu małżeństwa w rejestrze stanu cywilnego – w polu „oświadczenia osób, które zawarły małżeństwo”. Powyższe jest zgodne z § 8 r.p.r.s.c.

Dane zawarte we wszystkich skontrolowanych aktach stanu cywilnego przeniesiono prawidłowo do rejestru, do odpowiednich rubryk.

We wszystkich przypadkach, po zmigrowaniu, w akcie stanu cywilnego sporządzonym w księdze stanu cywilnego prowadzonej na podstawie przepisów dotychczasowych,

¹⁹ Dz.U. poz. 204 ze zm.

odnotowywano w formie wzmianki dodatkowej informację o przeniesieniu tego aktu do rejestru stanu cywilnego wraz z oznaczeniem aktu i datą przeniesienia, co stanowi prawidłowe działanie. W wyniku czynności kontrolnych stwierdzono, że we wszystkich przypadkach przy akcie stanu cywilnego w rejestrze został zamieszczony prawidłowy numer przenoszonego aktu z książki papierowej, zgodnie z § 13 r.p.r.s.c.

Podczas kontroli stwierdzono, że wszystkie wzmianki dodatkowe zostały prawidłowo przeniesione, z zachowaniem zasad wskazanych w § 5 r.p.r.s.c. Jednocześnie należy zauważyć, że stosownie do dyspozycji § 10 r.p.r.s.c., również przypiski były przenoszone do rejestru stanu cywilnego w sposób prawidłowy.

[dowód: akta kontroli str. 191 - 244]

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące migracji aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego oceniono **pozytywnie**.

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny, realizację zadań z zakresu administracji rządowej, wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego oceniono pozytywnie.

ZMIANA IMIENIA I NAZWISKA

Postępowania administracyjne prowadzone na podstawie ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska oraz informowanie o zaistniałych zmianach

Kontroli poddano 8 (100 %) postępowań administracyjnych prowadzonych w kontrolowanym okresie na podstawie ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska²⁰, zwanej dalej z.i.i.n. Na tej podstawie stwierdzono, co następuje.

Wszystkie sprawy dotyczyły zmiany nazwiska. Wnioski składane były przez uprawnione podmioty. W przypadku zmiany nazwiska małoletniego dziecka wnioski składane były przez przedstawiciela ustawowego dziecka, zgodnie z art. 9 ust. 2 z.i.i.n. W sprawach, w których na zmianę nazwiska wymagana była zgoda drugiego rodzica²¹ lub dziecka²², w aktach spraw znajdują się przedmiotowe zgody, wyrażone zgodnie z art. 8 ust. 4 i ust. 5 z.i.i.n.

W 7 sprawach wnioski były kompletne, natomiast w sprawie nr USC.5355.7.2018 we wniosku nie wskazano kierownika urzędu stanu cywilnego, który sporządził akt urodzenia oraz akt małżeństwa osoby. Zauważyć należy, iż elementy obligatoryjne wniosku o zmianę nazwiska zostały określone w art. 11 ust. 1 z.i.i.n., dlatego też w powyższej sytuacji organ zobligowany był podstawie art. 64 § 2 k.p.a. wezwać wnioskodawcę do uzupełnienia braków formalnych wniosku, w terminie nie krótszym niż 7 dni, z pouczeniem, że nieusunięcie tych braków spowoduje pozostawienie podania bez rozpoznania. Z akt sprawy nie wynika, iż organ administracji publicznej podjął ww. czynności. Kierownik USC w Chocianowie prowadził

²⁰ Dz.U. z 2016 r. poz. 10

²¹ USC.5355.6.2018, USC.5355.3.2018, USC.5355.2.2018 oraz USC.5355.1.2018.

²² USC.5355.3.2018.

postępowanie administracyjne, wydając decyzję orzekającą co do istoty sprawy. Powyższe stanowi naruszenie ww. przepisu prawa.

Na wnioskach o zmianę nazwiska umieszczona jest adnotacja o przedstawieniu do wglądu przez wnioskodawcę składającego osobiście wniosek, dokumentu stwierdzającego tożsamość, zgodnie z art. 11 ust. 3 z.i.i.n., co należy uznać za poprawną praktykę.

Stwierdzono, że organ egzekwował obowiązek uiszczenia opłaty skarbowej. Do wniosków dołączone zostały potwierdzenia dokonania opłaty skarbowej w wysokości 37 zł.

W toku kontroli stwierdzono, że organ badał przesłanki do wydania decyzji pozytywnej. Rozstrzygnięcia merytoryczne spraw nastąpiły we właściwej formie, tj. decyzji administracyjnej, które zgodnie z art. 107 k.p.a., zawierały: datę wydania, oznaczenie organu i strony, podstawę prawną, rozstrzygnięcie, pouczenie o przysługujących środkach odwoławczych, podpis oraz pieczęć uprawnionej osoby. W pouczeniu wskazano informację o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania, zgodnie z art. 107 § 1 pkt 7 k.p.a. Ponadto, organ odstępował od uzasadnienia decyzji prawidłowo wskazując przy tym przepis art. 107 § 4 k.p.a. oraz przepis art. 12 ust. 2 z.i.i.n. stanowiący o tym, że decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu. Decyzje zostały doręczone stronom.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Chocianowie przesyłał wydane decyzje o zmianie nazwiska do kierownika urzędu stanu cywilnego, który sporządził akt urodzenia oraz akt małżeństwa wnioskodawcy, przy czym w dwóch sprawach²³ decyzje przesłano podczas kontroli. Powyższe stanowi naruszenie art. 12 ust. 2 z.i.i.n.²⁴

Ponadto, w wyniku kontroli stwierdzono, że na decyzjach umieszczano pieczęć „*decyzja stała się ostateczna w dniu podpis*”, przy czym jako datę ostateczności wskazywano dzień odbioru decyzji przez stronę, choć w aktach sprawy brak oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania. Wyjaśnić zatem należy, że zgodnie z art. 127a § 2 k.p.a. decyzja staje się ostateczna i prawomocna z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania. Decyzja staje się również ostateczna po upływie terminu do wniesienia odwołania. Natomiast zgodnie z art. 12 ust. 2 z.i.i.n. decyzja o zmianie imienia lub nazwiska podlega natychmiastowemu wykonaniu. Wykonalność decyzji o zmianie nazwiska jest z mocy prawa i nie stoi na przeszkodzie do wniesienia przez stronę przysługującego jej środka zaskarżenia.

Wszystkie sprawy zostały załatwione w ustawowym terminie.

Na marginesie zauważyć należy, że zbędnym jest zawiadamianie o wszczęciu postępowania w sytuacji, gdy w postępowaniu występuje tylko jedna strona postępowania, tj. wnioskodawca. Zgodnie bowiem z art. 61 § 4 k.p.a. o wszczęciu postępowania z urzędu lub na żądanie jednej ze stron należy zawiadomić wszystkie osoby będące stronami w sprawie.

[dowód: akta kontroli str.: 245 - 282]

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny, realizację zadań z zakresu administracji rządowej, wynikających z ustawy z dnia 17 października 2008 r.

²³ USC.5355.1.2019 oraz USC.5355.7.2018.

²⁴ Decyzja o zmianie imienia lub nazwiska podlega natychmiastowemu wykonaniu. Pismo SOC-OP.6234.1.27.2018.ETD z dnia 22 maja 2018 r.

o zmianie imienia i nazwiska, w zakresie zmiany imienia i nazwiska, oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

W związku z powyższym, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 i 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości należy:

W ZAKRESIE REJESTRACJI STANU CYWILNEGO

1. Odpisy aktów stanu cywilnego wydawać na kompletny wniosek uprawnionych podmiotów. W przypadku wniosku złożonego osobiście dokładać należytej staranności podczas jego przyjęcia.
2. Weryfikować obowiązek zapłaty opłaty skarbowej ze względu na cel ubiegania się o wydanie odpisu aktu stanu cywilnego.
3. Dokładać należytej staranności aby osoba odbierająca dokument w sposób właściwy i kompletny potwierdzała doręczenie pisma.
4. W aktach zbiorowych rejestracji stanu cywilnego przechowywać jedynie dokumenty, o których mowa w art. 26 ust. 1 p.a.s.c.
5. Przepis art. 26 ust. 2 zdanie drugie p.a.s.c. stosować w uzasadnionych sytuacjach. W przypadku wniosku o wydanie oryginału dokumentu dokonać rzetelnej analizy przesłanek wskazanych w uzasadnieniu.

W ZAKRESIE ZMIANY IMIENIA I NAZWISKA

1. W przypadku niekompletnego wniosku o zmianę imienia lub nazwiska podejmować czynności na podstawie art. 64 § 2 k.p.a.
2. Decyzje o zmianie imienia lub nazwiska przysyłać niezwłocznie do właściwego kierownika urzędu stanu cywilnego.
3. Prawidłowo określać datę ostateczności decyzji o zmianie imienia lub nazwiska.

Na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej proszę o przekazanie **w terminie do dnia 27 maja 2019 roku** informacji o wykonaniu zaleceń i wykorzystaniu wniosków, a także o podjętych działaniach mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień.

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

/-/

Paweł Hreniak